

[Ministeren for offentlige arbejder.]

til udtalelse. Ved moderniseringsloven af 1948 blev der nedsat et særligt moderniseringsudvalg til at afgive indstilling om fordelingen af de ved denne lov til rådighed stillede midler, men man finder det rigtigst kun at have eet permanent privatbaneudvalg siddende. Der er imidlertid den forskel på de to udvalg, at moderniseringsudvalget i henhold til moderniseringsloven af 1948 bl. a. bestod af repræsentanter for de i folketingets finansudvalg repræsenterede partier, hvorimod der i det såkaldte underskudsudvalg ikke er folketingsrepræsentanter, men derimod repræsentanter for de kommunale organisationer. Såfremt det høje ting måtte ønske at være repræsenteret i underskudsudvalget, er jeg villig til at medvirke til en forhandling om en ændret sammensætning af dette udvalg.

Endelig indeholder forslaget § 5 en ændring til driftslåneloven af 2. marts 1955. Herom skal jeg dog indskrænke mig til at henvise til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Der er samtidig med omdelingen af det hermed fremsatte forslag uddelt særtryk af kommissionsbetænkningen uden bilag. Den rentrykte betænkning med tilhørende bilag vil først om nogen tid kunne være færdigtrykt. Jeg forventer dog, at dette vil være sket inden lovforslagets færdigbehandling her i tinget.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.*

Lovforslaget er, forsåvidt angår §§ 1—3, praktisk taget enslydende med de i de senere år vedtagne ekspropriationslove.

I § 1 bemyndiges ministeren til for statsbanerne at erhverve arealer, som er nødvendige til foretagelse af ændringer i anlæggene, der er en følge af arbejder, hvortil der gives bevilling ved finansloven eller tillægsbevillingsloven for finansåret 1956—57.

Efter § 2 kan ministeren lade foretage ekspropriation, ligeledes for statsbanerne, af arealer og servitutter, der er nødvendige for at sikre synligheden af signaler o. lign.

Forslagets § 3 hjemler ministeren ret til

at lade foretage ekspropriation for post- og telegrafvæsenet og de koncessionerede telefonselskaber af arealer m. v., som er påkrævede til tilvejebringelse af nye og udvidelse af bestående radiotelekommunikationsanlæg og telefonanlæg, herunder centraler.

§ 4 hjemler som sædvanlig fritagelse for stempel- og tinglysningsafgifter for de dokumenter, der udfærdiges i anledning af de af loven omfattede baneanlæg m. v. Den i tidligere love optagne bestemmelse om fritagelse for betaling af skatter og afgifter af de eksproprierede arealer er derimod efter henstilling fra skattemyndighederne udeladt i det foreliggende forslag, fordi sådan fritagelse følger allerede af den almindelige skattelovgivning og bestemmelsen derfor er overflødig.

Jeg skal anbefale lovforslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Socialministeren (Strøm): Jeg tillader mig herved på justitsministerens vegne for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov om offentlig auktion ved auktionsledere.*

Forslaget har tilknytning til det af undervisningsministeren fremsatte forslag til lov om oprettelse af Statens kunsthåndværk og Eckersberg-Thorvaldsensfondet (sp. 2257) og til det af finansministeren fremsatte forslag til lov om ændringer i lov om afgift for offentlig auktion m. m. (sp. 2243).

Ved finansministerens forslag søges auktionsafgifterne forhøjet for at skaffe indtægter til statskassen til et beløb svarende til det, der i undervisningsministerens forslag agtes stillet til rådighed for de foreslåede fonds, statens kunsthåndværk og Eckersberg-Thorvaldsensfondet.

Som følge heraf foreslås auktionslederloven ændret således, at auktionsledernes vederlag, der nu udgør et beløb svarende til $\frac{1}{5}$ af auktionsafgiften, fastsættes til $\frac{1}{7}$ af auktionsafgiften. Auktionslederlederlagets størrelse vil herefter forblive nogenlunde uændret.

Samtidig foreslås auktionslederloven ændret således, at det bestemmes, at auktionslederens samlede vederlag for en auktion skal udgøre mindst 35 kr., og at vederlaget for en aflyst auktion forhøjes fra 10 kr. til 25 kr. Herved imødekommes et af Foreningen af Auktionsledere i Danmark

[Socialministeren.]

stillet forslag, der er anbefalet af Den danske Dommerforening og Sagførerrådet.

Jeg tillader mig at anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg skal tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om husholdningsskoler og husholdningsseminarier.

Bestemmelserne angående statstilskud til husholdningsskolerne har siden 1942 i alt væsentligt svaret til de for højskolerne gældende regler. I forbindelse med ændringen af højskoleloven ved lov nr. 133 af 29. april 1955 var det derfor naturligt at tage spørgsmålet om en tilsvarende ændring af husholdningsskoleloven op til overvejelse, og i efteråret 1954 — kort tid før højskolelovforslagets fremsættelse i folketinget — modtog undervisningsministeriet henvendelse herom fra Foreningen af Husholdningsskoler og Foreningen af danske Husholdningslærere.

De forhold, der begrundede den ved den ny højskolelov gennemførte forhøjelse af statens tilskud til højskolerne og landbrugsskolerne, gør sig også gældende for husholdningsskolerne vedkommende: den voldsomme prisstigning siden 1942 har i høj grad ramt også disse skoler især med hensyn til væsentlige, ikke tilskudsberettigede udgiftsposter som vedligeholdelse, brændsel, madvarer og medhjælp. Hertil kommer ligesom for højskolerne vedkommende, at den i 1942 indførte forhøjelse af lønningstilskuddet til 50 pct. af skolernes lønudgifter ikke medførte en tilsvarende egentlig driftsletelse for skolerne, som jo selv måtte bære halvdelen af enhver stigning på denne post.

Jeg anser det derfor for ønskeligt og naturligt, at husholdningsskolerne fortsat i tilskudsmæssig henseende væsentligt sidestilles med højskolerne og landbrugsskolerne, og det lovforslag, jeg herved fremsætter, er, for så vidt angår tilskudsbestemmelserne, i overensstemmelse med den nye højskolelov, bortset fra ganske enkelte afvigelser som følge af skolernes forskellige karakter.

Ligesom for højskolerne er der således i forslaget optaget følgende hovedbestemmelser:

Grundtilskuddet foreslås forhøjet fra 1 000

kr. til 4 000 kr., for så vidt angår skoler med højst 30 årselever, 3 000 kr. for så vidt angår skoler med 31—50 årselever, samt 2 000 kr. for så vidt angår skoler med 51 årselever og derover.

Bygningstilskuddet lovfæstes til $3\frac{1}{2}$ pct. af skolernes værdi mod tidligere 2 pct., ved finanslovhjemmel dog forhøjet til $3\frac{1}{2}$ pct., og lejetilskuddet forhøjes fra $\frac{2}{5}$ til halvdelen af lejeudgiften.

Tilskuddet til anskaffelse af undervisningsmateriel foreslås forhøjet fra 35 pct. til 50 pct. af anskaffelsesudgiften.

Tilskuddet til lærerløn ønskes forhøjet fra 50 pct. af skolens udgifter til lærerløn til 70 pct., og samtidig søges tilskudsberegningen forenklet gennem afskaffelse af de almindelige anciennitetsberegninger, idet den tilskudsberettigede mindsteløn fremtidig bliver et fast beløb, svarende til begyndelsesløn med sædvanlige tillæg for enelærere på landet, medens mindstelønnen hidtil har været andenlærerløn med stigende alders-tillæg.

Tilskud til forstanderløn beregnes på samme måde som lærerlønstilskuddet, såfremt skolen er en selvejende institution, der drives helt for egen regning. I andre tilfælde foreslås tilskuddet til forstanderen ydet i forhold til en efter forstanderens timestal beregnet løn som enelærer på første løntrin.

Endvidere foreslås bestemmelserne i den nye højskolelov om mulighed for dispensation fra de årselevantal, der kræves som betingelse for statstilskud, overført til husholdningsskolerne, således at undervisningsministeren også for disse skolers vedkommende under særlige omstændigheder kan dispensere fra elevtalskravene, såfremt amtet, egnens kommuner eller en stedlig kreds yder $\frac{1}{3}$ af det ordinære tilskud.

Endelig foreslås højskolelovens bestemmelser om pensions- og anciennitetsforhold optaget i husholdningsskoleloven i sammenhæng med, at pensionskassen for højskoler og landbrugsskoler med folketingets finansudvalgs samtykke er blevet udvidet til også at omfatte ledere og lærere ved de godkendte husholdningsskoler.

Foruden disse ændringer, der er overført fra højskoleloven, har jeg fundet det administrativt hensigtsmæssigt at optage forslag om indførelse af lovhjemmel for at anvende